

Ellenőrzések

1.1. Eljáró hatóság és ellenőrzési rendszere

A veszélyes üzemek hatósági ellenőrzését Európai uniós irányelv szabályozza mely implementálásra került a hazai jogrendbe a katasztrófavédelmi törvény és a végrehajtását szolgáló rendeletbe. Ezek alapján a katasztrófavédelmi igazgatóságok és a kirendeltségek látják el a hazai veszélyes üzemek időszakos hatósági ellenőrzéseit.

Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, mint a hatóság központi szerv által készített országos ellenőrzési terv alapján minden veszélyes üzem vonatkozásában ellenőrzési programot készítenek a katasztrófavédelmi igazgatóságok.

Az előírás értelmében a hatóság központi szerve a hatósági ellenőrzésekre vonatkozóan éves ellenőrzési tervet készít, melyben szerepelteti a terv területi hatályát, a releváns biztonsági kérdések általános értékelését, a hatósági ellenőrzés hatálya alá vont veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek és a dominóhatásban érintettek körét, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek és üzemzavarok kivizsgálása érdekében lefolytatott, a társhatóságokkal közösen végzett, valamint az időszakos hatósági ellenőrzések elveit és módszereit. Az ellenőrzési program készítése kiemelt jelentőséggel bír azon komplex veszélyes üzemek esetében, amelyekre a vonatkozó szakmai vizsgálati szempontrendszerek egy-egy hatósági ellenőrzés alatt teljes körűen és ugyanakkor megfelelő szakmai mélységben nem alkalmazhatóak a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt. Ilyen esetekben kiemelten fontos az ellenőrzések tudatos előkészítése annak érdekében, hogy a minden alkalommal végrehajtott általános, áttekintő vizsgálatot követően az egyes részterületek ellenőrzése szisztematikusan végrehajtásra kerüljön egy ellenőrzési ciklus alatt.

A központilag készített ellenőrzési terv kiadása az igazgatóságok részére elősegíti az egységes ellenőrzési szempontrendszer alkalmazását, továbbá lehetőséget biztosít az adott időszakban vizsgálandó kiemelt biztonsági kérdések, valamint a hozzájuk kapcsolódó ellenőrzési elvek és módszerek kifejtésére. A terv az ellenőrzések országos ütemezésének eszközeként biztosítja, hogy a hatósági vizsgálatok előre ütemezetten, az egyes ipari ágazatokban jellemző termelési csúcsidőszakokkal egybeesően kerüljenek végrehajtásra.

1.2. Ellenőrzések főbb szempontjai, alapelvei:

A hatóság központi szerve a hivatalos honlapján keresztül nyilvánossá teszi az éves ellenőrzési tervet. A katasztrófavédelmi igazgatóságok, mint elsőfokú hatóságok, az országos terv alapján minden veszélyes üzem vonatkozásában ellenőrzési programot készítenek.

Az időszakos hatósági ellenőrzések végrehajtásánál a hatóság az alábbi főbb szempontokat kell figyelembe venni:

- a) alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemeket legalább két évente,
- b) felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemeket legalább évente kell ellenőrizni.
- c) az ellenőrzés az üzem méretétől és bonyolultságától függően akár többnapos is lehet.
- d) a hatósági ellenőrzések a belső védelmi terv gyakorlatok helyszíni vizsgálatával egyidejűleg is lefolytathatóak.

A hatóság az adott évre kidolgozott ellenőrzési ütemterv alapján kiértesíti a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem üzemeltetőjét a tervezett ellenőrzés időpontjáról.

1.3. Hatósági ellenőrzés célja:

- a) az üzemben működő műszaki, szervezeti illetve irányítási rendszerek tervszerű és módszeres vizsgálata,
- b) annak ellenőrzése, hogy az üzemeltető bizonyítani tudja-e, hogy mindent megtett a súlyos balesetek megelőzésére és a következmények mérséklésére annak érdekében, hogy szavatolja az egészség és a környezet magas fokú védelmét,
- c) a jogszabályi követelményeknek megfelelő üzemeltetés ellenőrzése,
- d) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek üzemeltetői bizonyítsák, hogy:
 - i. megfelelő intézkedéseket tettek a súlyos balesetek megelőzésére az üzemben folytatott valamennyi veszélyes tevékenységet érintően,
 - ii. megfelelő eszközökkel rendelkeznek a súlyos balesetek következményeinek, csökkentésére,
 - iii. a biztonsági dokumentációban foglalt információk valóságúen tükrözik az üzemeltetési körülményeket,